

§ 254

Lervik 1:1 m.fl – Samråd om verksplaceringar

Dnr 2020–876

Eurowind Energy AB (EW 15 Lervik AB, "bolaget") har genom dom i Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) erhållit tillstånd att uppföra och driva 8 vindkraftverk i området Lervik i Västerviks kommun. Tillståndet har vunnit laga kraft.

Enligt villkor 2 i tillståndsbeslutet ska vindkraftverkens slutliga positioner bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten, alltså Miljö- och byggnadsnämnden i Västerviks kommun.

Bolaget har inkommit med önskade placeringar tillsammans med buller- och skuggberäkningar för att visa att man uppfyller villkoren om störningar på närboende som finns i tillståndsbeslutet.

Miljö- och byggnadskontoret har låtit konsultföretaget Sweco granska inlämnade handlingar utifrån om bolaget låtit utföra dem i enlighet med praxis och gällande regleringar. Swecos slutsats är att beräkningarna är korrekt utförda.

Bolagets beräkningar visar att man inte överstiger gällande bullervärden vid någon bostad men att verken troligen kommer orsaka större skuggstörningar än vad tillståndet tillåter. För att lösa detta kommer system för skuggstyrning installeras i verken.

Sammantaget finner Miljö- och byggnadskontoret att bolaget genom beräkningar visat att man klarar tillståndets villkor under förutsättning att skuggstyrning installeras i verken. Kontoret rekommenderar Miljö- och byggnadsnämnden att godkänna verksplaceringarna.

Yttrande

Miljö- och byggnadskontoret har i tjänsteskrivelse 13 december 2021 lämnat förslag till beslut.

Yrkande

Ordförande yrkar bifall till kontorets förslag och finner att nämnden bifallit yrkandet.

§ 254
Forts

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att godkänna att 7 vindkraftverk placeras i följande koordinater (SWEREF 99 TM):

Koordinatsystem SWEREF 99 TM

VKV	E	N	Z
1	575.953	6.390.605	89,9
2	575.071	6.390.429	80,6
3	574.647	6.390.281	97,2
4	574.245	6.390.405	101,6
5	573.786	6.390.156	82,6
6	573.424	6.390.269	101
7	574.443	6.387.869	92,8

Miljö- och byggnadsnämndens godkännande gäller under förutsättning att skuggstyrning installeras i vindkraftverken.

Under förutsättning att verksmodellen SG 6.0-170-6.2 väljs för etableringen utgör föreliggande beslut också godkännande av redovisning enligt villkor 10 i tillståndsbeslutet. Om en annan verksmodell blir aktuell måste bolaget redovisa buller- och skuggberäkningar för den modellen innan fundamenten anläggs.

Protokollsanteckning

Hans Wretelid (SD) och Kennet Andersson (W) reserverar sig för beslutet i vindkraftsfrågan gällande Lervik 1:1 angående placeringar av vindkraftsverk med hänsyn taget till de närboende.

Motiv till beslut

Eurowind (EW 15 Lervik AB) fick genom MÖDs dom 2019-12-16 i mål M 1845-19 tillstånd att anlägga och driva en vindkraftsanläggning med maximalt 8 vindkraftverk men en totalhöjd varder på 200 m. Eftersom MÖD är högsta instans vann tillståndet laga kraft när domen meddelades. Bolaget har presenterat en layout där man avser uppföra 7 vindkraftverk i området.

I tillståndet finns angivna etableringsytor som vindkraftverken ska placeras inom. Det finns också en särskild reglering om att vindkraftsverkens vingar inte får överskrida gränsen till den skyddszon för en tjäderspelplats som pekats ut i tillståndsbeslutet. Vidare ska också vindkraftverkens slutliga placering bestämmas i samråd med Miljö- och byggnadsnämnden såsom varande tillsynsmyndighet för verksamheten.

Justerandes sign

Miljö- och byggnadsnämnden
593 80 Västervik

0490-25 40 00 (tfn)
0490-25 48 16 (fax)

www.vastervik.se
mbn@vastervik.se

§ 254
Forts

I tillståndsbeslutet finns också villkor (villkor 10) om att tillståndshavaren ska redovisa en buller- och skuggberäkning till tillsynsmyndigheten innan verkens fundament anläggs. Beräkningarna har skickats in tillsammans med samrådet om verksplaceringar och ligger till grund för det här beslutet.

Villkoren 11 och 12 i tillståndsbeslutet reglerar buller vid bostäder och lågfrekvent buller inomhus i bostäder. Utomhus får bullret maximalt vara 40 dB(A) ekvivalent ljudnivå och inomhus är det lågfrekventa bullret reglerat i 9 tersband i enlighet med Folkhälsomyndighetens föreskrift FoHMFS 2014:13. Styrande för det lågfrekventa bullret är dock regleringen i tillståndet.

Den inlämnade bullerberäkningen visar att både bullret utomhus vid bostad samt lågfrekvent buller inomhus klarar villkoren, dock tangeras bullergränsen utomhus vid 3 bostäder i Dalsjö och Tyrgård.

När det gäller skuggstörningar regleras det genom villkor 15 i tillståndsbeslutet. Villkoret säger att *"Verksamheten ska begränsas så att den inte ger upphov till faktisk rörlig skuggtid överstigande 8 timmar, dock max 30 minuter per dag per tolv månadersperiod vid bostäder."* Den inlämnade skuggberäkningen visar på att dessa värden överskrider kraftigt vid ett flertal bostadshus. Dock har bolaget angett att man kommer installera skuggstyrning i verken för att villkoret ska uppfyllas. Med tanke på formuleringen av villkoret bedömer Miljö- och byggnadskontoret att styrsystem faller inom villkoret och att villkoret således är uppfyllt.

Inlämnade beräkningar har granskats av konsultbolaget Sweco på uppdrag av Miljö- och byggnadskontoret. Sweco har funnit att tillståndshavaren låtit utföra beräkningarna på ett korrekt sätt och i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Ärendebeskrivning

Som beskrivits ovan finns ett lagakraftvunnet tillstånd att uppföra och driva 8 vindkraftverk med en totalhöjd om 200 m inom tydligt definierade etableringsytor i området Lervik. Tillståndsplikten för vindkraftverk och därmed all prövning av vindkraftsetableringar utgår från dels totalhöjd och dels antal verk, detta regleras i miljöprövningsförordningen §§ 21:13-21:15. I prövningen ingår dock inte saker som verkens effekt eller rotordiameter utan det är variabler som kan förändras inom ramen för ett tillstånd mellan ansökan och den faktiska byggnationen.

§ 254
Forts

I det aktuella fallet har bolaget angivit att man avser att använda en verksmodell som heter SG 6.0-170-6.2 från företaget Siemens Gamesa, modellen har en topp effekt på 6,2 MW och en rotordiameter på 170 m. Tornhöjden är 115 m. Enligt inlämnade beräkningar kommer tre av verken köras med lägre effekt för att bullervillkoren ska kunna uppfyllas. Man avser också uppföra 7 verk i stället för de 8 som tillståndet medger.

Det här är andra gången bolaget redovisar verksplaceringar till Miljö- och byggnadsnämnden. Den tidigare placeringen godkändes genom delegationsbeslut DB 2020-537 daterat 2020-05-15, beslutet har vunnit laga kraft. Dock har bolaget valt att göra om placeringen av verken och därför lämnat in nya placeringar för nytt samråd. Ärendet lämnas för beslut till Miljö- och byggnadsnämnden på grund av den debatt som under senaste halvåret pågått kring vindkraft i kommunen.

Buller

Som redogjorts för under Motiv till beslut har bolaget redovisat bullerberäkningar för de nu aktuella verksplaceringarna.

Bullerberäkningarna har, på uppdrag av Miljö- och byggnadskontoret, granskats av Sweco. Swecos uppdrag har varit att, på parameternivå, kontrollera att beräkningarna gjorts i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer och gällande rättspraxis. Swecos PM biläggs det här beslutsförslaget men deras slutsats är att beräkningarna är korrekt utförda.

Bullerregleringen i tillståndet är uppdelat i två delar, dels handlar det om ekvivalent bullernivå utomhus vid bostäder och dels handlar det om lågfrekvent bullernivå inomhus i bostäder. Beräkningarna visar att bullernivån utomhus tangerar gränsen på 40 dB(A) vid 3 bostäder, villkoret är dock skrivet så att nivån inte får överskridas, således rymms en tangering inom villkoret även om det inte lämnar någon säkerhetsmarginal.

Efter Swecos granskning har bolaget kompletterat med beräknade bullervärden med en hundradels decibels noggrannhet samt utförda både med modellerna Nord2000 och Naturvårdsverkets egen beräkningsmodell. I de här beräkningarna överskrids 40 dB(A) vid ett bostadshus beräknat med Naturvårdsverkets modell, beräkningen vid samma hus med Nord2000 tangerar gränsvärdet. Naturvårdsverket själva rekommenderar att modellen Nord2000 används för att beräkna buller från vindkraftverk. Då gränsvärdet i tillståndet är givet utan decimaler måste de beräknade värdena avrundas till samma noggrannhet innan jämförelse görs.

§ 254
Forts

Miljö- och byggnadskontoret bedömer att beräkningarna visar att bullervillkoret klaras vid samtliga bostäder.

Utifrån inlämnade handlingar anser Miljö- och byggnadskontoret att bullersituationen är svår i området. Eftersom flera bostäder är beräknade att precis tangera den tillåtna bullernivån när tre av verken dessutom körs i ett lägre effektläge bedöms etableringen balansera precis på gränsen till vad som är tillåtet. Visserligen kan bullernivån anpassas ytterligare genom nedställning av effekten men det kommer förstås med en kostnad i form av minskad elproduktion. Bullervillkoret i tillståndet är dock absolut och kommer att följas upp genom Miljö- och byggnadsnämndens tillsyn när verken är uppförda och driftsatta.

Kontoret bedömer inte att det inlämnade materialet kan utgöra grund för att inte tillåta de redovisade verksplaceringarna.

När det gäller lågfrekvent buller visar bolagets beräkningar att man med viss marginal klarar tillståndets reglering i samtliga bostäder för vilka beräkningarna är gjorda. Swecos granskning visar också att man gjort rimliga antaganden av den dämpning som kan förväntas i väggkonstruktionen i aktuella bostadshus.

Skuggor

På samma sätt som för buller har bolaget gjort beräkningar av skuggstörningar vid samtliga bostäder i området. Beräkningarna visar att vid flera hus riskerar tillståndets reglering att överskridas och överskridas kraftigt i vissa fall.

Skuggor är dock enklare att kontrollera än bullret eftersom de bara uppstår under vissa särskilda förhållande, främst under soluppgång och solnedgång, då vädret är klart och rotorn är vinklad mot (eller från) solen från bostaden sett. De här förhållandena uppstår oftast under relativt korta stunder varje dygn varför bolaget gjort bedömningen att det inte innebär ett betydande produktionsbortfall om verken, genom automatiska styrsystem, stoppas när förhållandena riskerar att leda till störningar. Man har därför åtagit sig att installera sådana styrsystem i verken ("skuggstyrning"). Bolaget har också kompletterat sina samrådshandlingar med en teknisk beskrivning av det skuggstyrningssystem som används i den aktuella verksmodellen.

Miljö- och byggnadskontoret bedömer att villkoret gällande skuggstörningar inrymmer att driften av verken begränsas med styrsystem varför det är ett acceptabelt sätt att uppfylla villkoret. De aktuella placeringarna kan dock endast godkännas om skuggstyrning faktiskt installeras i verken.

§ 254
Forts

Uppföljning av data från skuggstyrningen kommer att bli en punkt som ska finnas med i bolagets kontrollprogram för verksamheten så att efterlevnaden av villkoret kan kontrolleras.

Placering i förhållande till etableringsytorna

I tillståndet regleras placeringen genom villkor 2:

2. Vindkraftverken ska, med de begränsningar som framgår av följande villkor, placeras inom de etableringsytor som framgår av bilaga B. Inga vindkraftverk får placeras inom en skyddszon för tjäder som sträcker sig en kilometer från tjäderspelplatsens ytterkant. Vindkraftverkens vingar får inte överskrida gränsen till skyddszonen. Vindkraftverkens slutliga positioner inom etableringsytorna ska bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten.

Samtliga sju verk placeras inom definierade etableringsytor. Verken är placerade på ett sådant sätt att vingarna aldrig kan överskrida gränsen till skyddszonen för tjäderspelplatsen. Däremot överskrider vingarna för verk 1 gränsen för etableringsytan. Miljö- och byggnadskontoret bedömer dock att det faller inom tillståndet då MÖD särskilt reglerat att verken ska placeras inom etableringsytorna och att rotorbladen inte får överskrida skyddszonen kring tjäderspelplatsen. Eftersom den senare delen av regleringen bedömts nödvändig tolkar Miljö- och byggnadskontoret det som att det är tornet och fundamentet som måste placeras inom etableringsytan medan rotorbladen i normalfallet får överskrida ytans gräns.

Vidare placeras två verk inom strandskyddat område (verk 2 och 5). Strandskyddet har inte specifikt behandlats i tillståndsansökan och det strandskyddade området har heller inte undantagits etableringsytorna. I tillståndsbeslutet framgår att utgångspunkten är att vindkraftverken, om möjligt, inte ska placeras i eller i direkt anslutning till vattenområden, tillståndsbeslutet förbjuder dock inte en sådan placering. Som jämförelse kan tillståndsbeslutet för den närliggande etableringen Lebo användas där ansökan specifikt anger att strandskyddet inte ska vara en del av tillståndsprövningen och det strandskyddade området också dragits bort från etableringsytorna.

I fallet Lervik har andra hänsynsområden tagits bort ur etableringsytorna som t.ex. naturvärden och fornlämningar.

§ 254
Forts

Grundprincipen för tillståndsprövningar enligt miljöbalken är att de behandlar alla ingående bestämmelser i balken så länge det inte specifikt angivits att något undantagits prövningen eller ska prövas i särskild ordning. Miljö- och byggnadskontorets slutsats är att strandskyddet redan prövats i och med tillståndsprövningen och att ingen ytterligare dispensprövning krävs för etableringen. Det utgör således inte heller hinder för godkännande av verkslokaliseringen att ett verk placeras inom strandskyddat område.

Processen framåt

Föreliggande beslut utgör godkännande av placeringen av vindkraftverken i enlighet med villkor 2. Om den verksmodell som nu använts för beräkningarna (SG 6.0-170-6.2) blir den som faktiskt byggs utgör beslutet också godkännande enligt villkor 10 i tillståndsbeslutet. Om en annan verksmodell väljs måste en ny buller- och skuggberäkning inlämnas till Miljö- och byggnadsnämnden innan fundamenten anläggs.

Nästa steg blir att bolaget, enligt villkor 6, ska lämna in en skriftlig arbets- och tidsplan för anläggningsarbetena. Planen ska lämnas till Miljö- och byggnadsnämnden senast sex veckor innan anläggningsarbetena påbörjas. Samtidigt ska också ett förslag till kontrollprogram avseende anläggningsarbetena inges till nämnden i enlighet med villkor 18 i tillståndsbeslutet.

Resterande delar av kontrollprogrammet ska inges till nämnden senast tre månader efter att det första verket driftsatts. Kontrollprogrammet ska innehålla tillräckliga uppgifter för att myndigheten ska kunna kontrollera efterlevnaden av tillståndsbeslutet och ska tas fram i samråd med myndigheten. Bolaget har bland annat angett att man genom kontrollprogrammet ska redovisa driftsloggar för verken över året så att myndigheten ska kunna kontrollera att verken körts i korrekt driftläge gällande buller.

Skrivelse från närboende "Hinder för startbesked"

Två närboende till etableringen har 2021-10-29 inkommit till Miljö- och byggnadsnämnden med en skrivelse. Skrivelsen är ställd till bland annat Miljö- och byggnadsnämnden och argumenterar för att nämnden inte ska ge "startbesked eller något annat medgivandebeslut". Skrivelsen bifogas det här beslutsförslaget men huvudargumentationen bygger på att de vindkraftverk som nu är aktuella inte skulle rymmas inom tillståndsbeslutet eftersom verken har flyttats mer än 25 m från vad som angavs i ansökan, har högre effekt och större rotor.

§ 254
Forts

Miljö- och byggnadskontoret bedömer att dessa argument är felaktiga. Nyare tillståndsbeslut har ofta en reglering som säger att vindkraftverken inte får flyttas mer än 25 m från en given koordinat. Tillståndet i Lervik är dock inte utformat så utan den enda regleringen gällande placeringen är att verken ska placeras inom utpekade etableringsytor och att vingarna inte får överskrida gränsen till skyddszonen för tjaderspelsplatsen. Tillståndsbeslutet innehåller inte heller någon begränsning av vilken effekt vindkraftsverken får ha eller hur stora rotorerna får förses med. Tillståndsbeslutet reglerar endast vilken totalhöjd som får byggas och vilka bullernivåer som får uppstå vid närliggande bostadshus.

Vidare vill kontoret poängtera att föreliggande beslut inte utgör ett startbesked. Beslutet är inte prövning av om vindkraftverk kan tillåtas i området eller inte, den prövningen gjordes av Miljöprövningsdelegationen samt därefter följande domstolar i tillståndsprocessen. Det som sker nu är att Miljö- och byggnadsnämnden ska kontrollera att tillståndsbeslutet följs vid etableringen av verken. Så länge bolaget visar att man uppfyller tillståndets villkor finns ingen juridisk möjlighet för Miljö- och byggnadsnämnden att stoppa etableringen – bolaget har tillstånd att både uppföra och driva en vindkraftsanläggning på den aktuella platsen.

Beredande och föredragande

Beredande i ärendet är miljöchef Lars Kåremyr och miljöinspektör Christopher Adamsson.

Handlingar som ligger till grund för beslutet

Handling	Ankomst-/ upprättandedatum
Samrådshandlingar	2021-10-14
Skrivelse från närboende	2021-10-29
PM Sweco	2021-12-03
Komplettering, bolaget	2021-12-10
Tjänsteskrivelse	2021-12-13

Beslutet är elektroniskt justerat.

Expedieras till:

Eurowind Energy AB
Klas Lomberg
klo@eurowindenergy.com